
Z życia nauki i z życia Towarzystwa : Jubileusz stulecia Towarzystwa Naukowego Warszawskiego (1907-2007) : Sprawozdanie z obchodów jubileuszu stulecia TNW

Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego 70, 14-16

2007

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

W latach 90. Towarzystwo podpisało umowę z Fundacją Batorego i zajęło się organizacją programu stypendialnego wspierającego młodych naukowców wyjeżdżających na zagraniczne konferencje i kongresy. Inicjatywa ta przejęta została w 2001 r. przez Fundację na rzecz Nauki Polskiej, która do chwili obecnej w pełni finansuje zarówno wyjazdy laureatów jak i organizację konkursów przez Towarzystwo. Program funkcjonuje aktualnie pod nazwą *Stypendia Konferencyjne* i obejmuje również udział w konferencjach międzynarodowych organizowanych w Polsce.

W 1995 r. prezesem TNW został Witold Rudowski, wybitny lekarz, chirurg i członek zwyczajny PAN. Rozwinięto wówczas akcję odczytową oraz zorganizowano kilka konferencji naukowych (często wspólnie z PAN). W 2001 r. prezesem został Andrzej Paszewski (Instytut Biochemii i Biofizyki PAN). Zintensyfikowano spotkania naukowe z różnymi instytucjami naukowymi, a Towarzystwo jest uznawane za jedno z aktywniejszych organizacji. Podjęto też zabiegi w kierunku odzyskania własności majątkowych. Pozwoliłoby to na rozwinięcie zakresu działalności i współpracy naukowej z innymi placówkami i organizacjami.

W następnym stuleciu TNW powinno być znacznie bardziej widoczne, przede wszystkim w Warszawie, jako najważniejsze ogólne towarzystwo naukowe związane wyraźnie z życiem kulturalnym i naukowym stolicy i uczestniczące w jej działaniach. Warto byłoby zwrócić uwagę na możliwość współpracy międzynarodowej, a zwłaszcza współpracy z podobnymi polskimi placówkami za granicą, w celu rozwinięcia kontaktów i współpracy naukowo-kulturalnej; dotyczyłoby to przede wszystkim wymiany wydawnictw i organizowania wspólnych konferencji. O takiej współpracy powinno się mówić już wkrótce, sprzyjać temu może obecna wymiana młodzieży akademickiej dzięki Fundacji na rzecz Nauki Polskiej.

SPRAWOZDANIE Z OBCHODÓW JUBILEUSZU STULECIA TNW

Przygotowania do obchodów stulecia Towarzystwa rozpoczęto od początku 2006 roku. W skład Komitetu Honorowego obchodów tego jubileuszu weszli:

- Ministrowie: Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Kultury i Dziedzictwa Narodowego,

- Prezesi: Polskiej Akademii Umiejętności, Polskiej Akademii Nauk, Fundacji na rzecz Nauki Polskiej, Kasy im. Mianowskiego oraz Towarzystwa Lekarskiego Warszawskiego,
- Rektorzy warszawskich uczelni.

Obchody jubileuszowe trwały dwa dni. Rozpoczęły się 24 listopada 2007 r. poranną mszą św. za zmarłych i żyjących członków Towarzystwa w kościele Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny i św. Józefa Oblubieńca. Mszę celebrował ks. prof. Ryszard Rumianek, rektor Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego, członek wspierający TNW. Następnie członkowie Prezydium złożyli wieniec na grobie Stanisława Staszica na Bielanach (obok dawnego kościoła kamedułów, ul. Dewajtis 3). Wieczorem o godz. 17.00 w Sali Balowej Pałacu Tyszkiewiczów–Potockich (Krakowskie Przedmieście 32) odbyło się uroczyste wręczenie dyplomów i medali nowo wybranym członkom honorowym TNW oraz koncert „100 lat mazurka polskiego” (zorganizowany przez prof. Jacka Jadackiego).

25 listopada w Sali Lustrzanej Pałacu Staszica miała miejsce całodniowa konferencja naukowa. Została ona zorganizowana z funduszy własnych TNW oraz dzięki dotacjom Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego i Fundacji na rzecz Nauki Polskiej. Otwarcia sesji dokonał Andrzej Paszewski, Prezes TNW, witając przybyłych. W swoim wystąpieniu zarysował krótko historię TNW, jego rolę i miejsce w dorobku nauki polskiej. Nad przebiegiem dalszych uroczystości czuwała dr Hanna Krajewska, dyrektor Archiwum PAN i zarazem członek Komisji Staszicowskiej. Głos zabrali zaproszeni goście: Zastępca Prezydenta m.st. Warszawy – Włodzimierz Paszyński, Wiceprezes Polskiej Akademii Umiejętności prof. Andrzej Szczeklik, Wiceprezes Polskiej Akademii Nauk prof. Karol Modzelewski, Prorektor Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego prof. Katarzyna Niemirowicz–Szczytt, Prorektor Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego prof. Tadeusz Klimski, Rektor Politechniki Warszawskiej prof. Włodzimierz Kurnik, Rektor Akademii Medycznej prof. Leszek Pączek, Rektor Akademii Muzyczna prof. Stanisław Morzyto, Prezes Towarzystwa Lekarskiego Warszawskiego prof. Jerzy Jurkiewicz, Prezes Towarzystwa Naukowego Płockiego prof. Zbigniew Kruszewski, Prezes Gdańskiego Towarzystwa Naukowego prof. Jan Drwal, Dyrektor Łódzkiego Towarzystwa Naukowego dr Edward Karasiński. Pani dr H. Krajewska odczytała listy gratulacyjne od Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Bogdana Zdrojewskiego oraz od

Prezesa Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk prof. Jacka Wiesiołowskiego.

W części konferencyjnej referaty wygłosili członkowie TNW (Leszek Zasztowt, Zdzisław Mikulski, Kalina Bartnicka, Andrzej Śródka, Jerzy Duszyński, Włodzimierz Zych, Roman Loth) i zaproszone dwie osoby z zewnątrz (Jan Piskurewicz oraz Henryk Rutkowski).

Tytuły wystąpień: Leszek Zasztowt *TNW w I połowie XX w.*; Zdzisław Mikulski *TNW w III Rzeczypospolitej*; Kalina Bartnicka *Wkład TNW w edukację narodową*; Jan Piskurewicz *Związki TNW z Kasą im. Józefa Mianowskiego w latach 1907–1951*; Andrzej Śródka *Sylwetki prezesów*; Jerzy Duszyński *Instytut Biologii Doświadczalnej im. M. Nenckiego*; Włodzimierz Zych *Pracownia Radiologiczna*; Roman Loth *Bibliografia Korbuta*; Henryk Rutkowski *Atlas historyczny Polski*.

W przerwie między obradami otwarta została wystawa jubileuszowa, której organizacją zajęło się Archiwum PAN, gdzie przechowywane są zdjęcia, medale i inne dokumenty historyczne TNW. Część wystawy została zaprojektowana na planszach. Wystawę przygotowały panie: dr Joanna Arvaniti i mgr Dorota Pietrzekiewicz.

Po zamknięciu obrad odbył się koncert Chóru Kameralnego przy TNW.

PUBLIKACJA CD-ROM

Dla uczczenia stulecia Towarzystwa Naukowego Warszawskiego na początku 2007 roku ukazała się na płycie CD-ROM prezentacja dotycząca historii i działalności Towarzystwa Naukowego Warszawskiego i jego członków. Treściowo obejmuje ona historyczny zarys dziejów powstania i pierwszego okresu działalności Towarzystwa z uwzględnieniem sylwetek głównych założycieli a także zasłużonych członków TNW czynnie działających w środowisku naukowym. Prezentacja ukazuje również powojenną i obecną działalność Towarzystwa (wydawnictwa, konferencje, organizacja programu stypendialnego dla młodych naukowców). Opisom towarzyszą liczne zdjęcia archiwalne. Prezentacja pozwala zapoznać szerokie grono Polaków z historią Towarzystwa Naukowego Warszawskiego i jego tradycjami.

Płyty otrzymali wszyscy członkowie Towarzystwa.